

1/2011

Ohje pelastustoimen yksikkö- ja kutsutunnuksista

Sisällysluettelo

1	<i>Johdanto</i>	3
2	<i>Yleiset linjaukset yksikkötunnuksista</i>	4
3	<i>Pelastustoiminnan operatiiviset tunnuksset</i>	6
3.1	<i>Pelastustoiminnan operatiiviset ajoneuvot</i>	6
3.2	<i>Pelastustoiminnan operatiiviset kutsutunnukset</i>	9
4	<i>Muiden kuin pelastustoiminnan välittömään valmiuteen osallistuvien autojen ja henkilöiden kutsutunnukset</i>	11
4.1	<i>Ajoneuvojen tunnuksset</i>	11
4.2	<i>Henkilöiden kutsutunnukset</i>	11
5	<i>Tunnusten käyttö puheviestiliikenteessä</i>	12
6	<i>Merkintäohjeet</i>	13
7	<i>Aikataulu</i>	14
Liite 1	<i>Pelastuslaitosten kaksikirjaimiset tunnuksset</i>	15

1 Johdanto

Tämä ohje on pelastuslaitosten yhteisesti laatima ohje viranomaisyhteistyön tehostamiseksi. Ohjeessa kerrotaan kuinka ajoneuvojen ja erilaisten pelastustoiminnan tehtävien yksikkö- ja kutsutunnukset suositellaan pelastustoimessa muodostettavaksi, merkittäviksi ja käytettäväksi. Ohjeen ovat hyväksyneet käyttöön pelastuslaitokset yhteisesti.

Ohje on määritelty julkiseksi asiakirjaksi ja kohdistettu kaikille pelastustoimessa työskenteleville sekä pelastustoimen sidosryhmille ja yhteistyötahoille. Perusteluna oppaan julkisuudelle on sen yleisluontoinen rooli yksikkötunnusjärjestelmän laatimista ohjaavana asiakirjana. Mikäli oppaaseen olisi sisällytetty arkaluonteiseksi määriteltävää tietoaineistoa, olisi se johtanut oppaan turvaluokitteluun, joka olennaisesti heikentäisi oppaan käsittely-, jakelu- ja hyödyntämismahdollisuuksia.

Opas ei sisällä muiden viranomaisten toiminnan kuvauksia tai yksikkötunnusten muodostumisperiaatteita. Kukin viranomainen päättää itse oman ohjeensa tietosuojaluokituksista.

Ohje on laadittu tarkentamaan pelastustoimen osalta kaikkien hätäkeskusrajapinnalla toimivien viranomaisten yhteistä päätöstä kutsutunnusten uudistamisesta. Ohjeen laatimisen taustalla oli tarve selkeyttää yksikkötunnusjärjestelmää ja parantaa johtamistoimintaa pelastustoimessa sekä kehittää viranomaisten yhteistoimintaa pelastustoimen, poliisitoimen, sosiaali- ja terveystoimen ja rajavartiolaitoksen välillä. Lisäksi opas parantaa pelastustoimen osalta viranomaisten yhtenäisen tilannekuvan muodostamista. Opas pyrittiin laatimaan sellaiseksi, että sitä noudattamalla yksikkötunnusjärjestelmää ei tarvitsisi lähivuosina muuttaa uudelleen.

2 Yleiset linjaukset yksikkötunnuksista

Kutsutunnuksista on kaikkia hätäkeskusrajapinnalla toimijoita edustava Hätäkeskuslaitoksen toiminnallinen yhteistyöryhmä (ylijohtajakokous) sopinut, että:

Yksikkötunnusten tulee sisältää seitsemästä kahdeksaan merkkiä:

Ensimmäinen merkki (Xxxxxxxx, jota käytetään tarvittaessa siirtymäaikana ja vain tietojärjestelmissä yksilöintitarkoituksessa) kertoo hätäkeskusalueen numeron.

Toinen merkki (xXxxxxxx) on kirjain, joka ilmoittaa yksikön toimialan ja tulee toimialojen englanninkielisistä nimistä: R pelastus (rescue), P poliisi (police), E terveystoimi (emergency medical services), B rajavartiolaitos (border guard) ja S sosiaalitoimi (social health care). Lisäksi hätäkeskusrajapinnassa asioivien tahojen tunnukset määritellään seuraavasti silloin kun nämä eivät kuulu jonkin toimialan omaan numerointiin: A Finavia (aviation), C tulli (custom), M puolustusvoimat (military) ja V vapaaehtoiset (volunteer)

Kolmas ja neljäs merkki (xxXXxxxx) ovat kirjaimia, jotka määrittelevät pelastuslaitoksen, poliisilaitoksen, sairaanhoitopiirin tai sen osan tai rajavartioston. Pelastuksen ja poliisin osalta kirjaimet kuvaavat samalla usein maakuntaa, mutta tarvittaessa niillä voidaan kuvata myös muulla tavoin muodostunutta viranomaisaluetta tai valtakunnallista yksikköä. Muiden kuin maakunnalliseen jakoon perustuvien yksiköiden käyttämät kaksikirjaimiset kirjainyhdistelmät jäävät kunkin toimialan päättäväiksi. Samoin toimiala päättää kauttaan hätäkeskusrajapintaan liittyvien toimialan ulkopuolisten yksikköjen kirjainyhdistelmistä ja yksikkötunnuksista.

Viimeiset 3 tai 4 numeroa (xxxxXXXX, jäljempänä numero-osa) kukin toimiala saa käyttää tarkemman aluejaon, yksikön laadun ja yksikön järjestysnumeron ilmaisemiseen. Käyttöön suositellaan mallia, jossa ensimmäinen numero ilmaisee tarkemman aluejaon, toinen numero ilmaisee yksikön laadun (käyttötarkoituksen) ja kolmas numero yksikön järjestysnumeron eli sen, monesko kyseisen laatuinen yksikkö alueella on kyseessä. Mikäli näiden jokaisen ilmaisemiseen riittää yksi numero, numeroyhdistelmästä muodostuu kolminumeroinen.

Kuitenkin yhden näistä kolmesta eli joko tarkemman aluejaon, yksikön laadun tai yksikön järjestysnumeron kuvaamiseen voidaan käyttää kahta numeroa, kunhan valinta tehdään valtakunnallisesti koko toimialaa koskien. Tällöin yksikkötunnuksen numero-osasta muodostuu nelinumeroinen. Kolminumeroiset loppuosat voidaan tarvittaessa täydentää etunollalla nelinumeroisiksi, jotta tunnukset ovat yhtä pitkiä (mikäli järjestelmät tätä edellyttävät). Mikäli toimiala ei tarvitse tarkemman alueen ilmaisevaa numeroa tai numeroita, voi toimiala käyttää siltä osin haluamaansa numerointia. Toimiala voi myös poiketa edellä suositellusta asioiden ilmaisujärjestyksestä (tarkempi alue, laatu, järjestysnumero). Numero-osasta kuitenkin edellytetään ilmenevän myös yksikön laatu eli kulkuneuvon, kaluston tai hoitovalmiuden kuvaus.

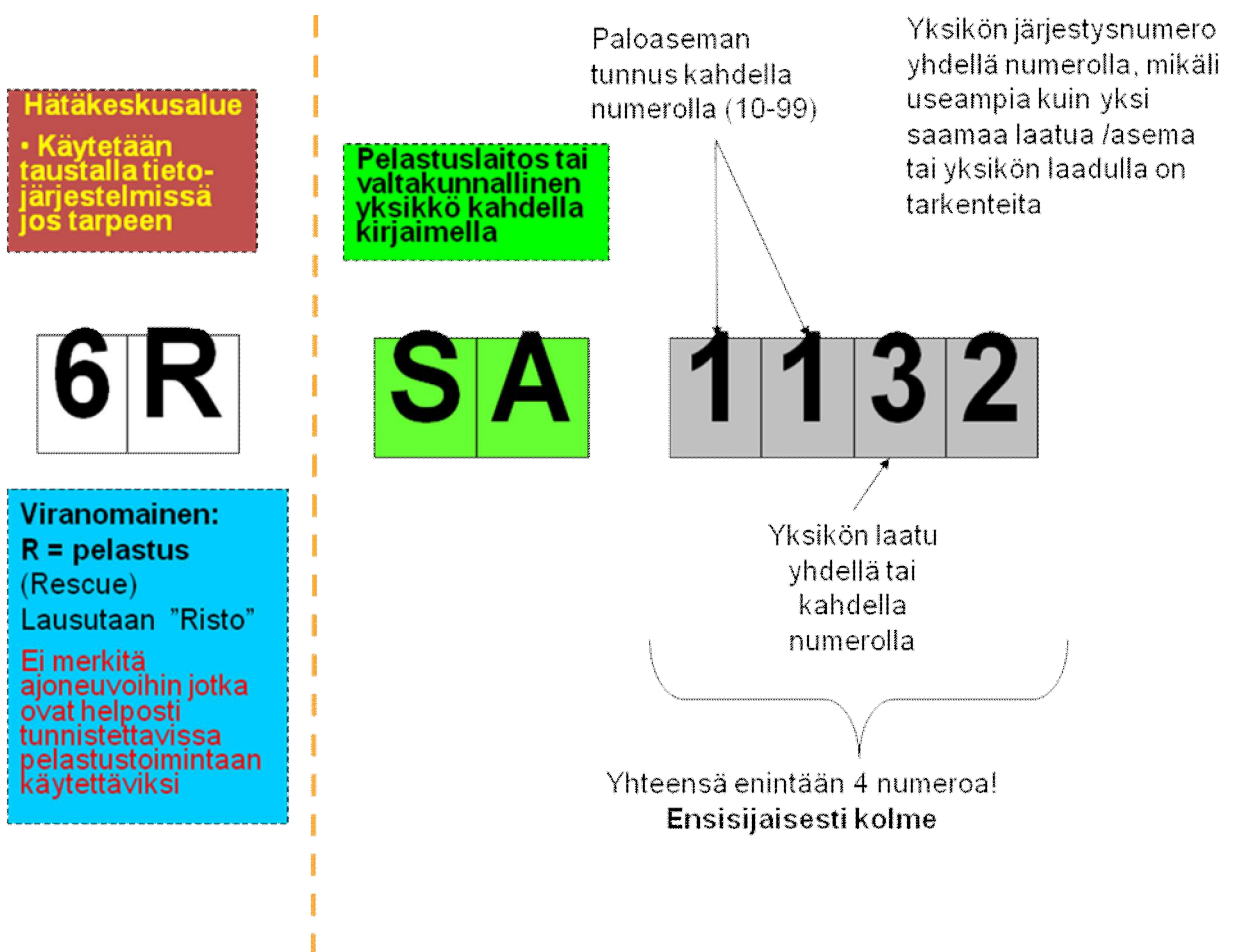
Yksikön laadun jaottelun kukin toimiala voi muodostaa haluamakseen kuitenkin siten, että viranomaisten yhteiseksi yksikkölaaduksi varataan 8 = alus ja 9 = ilma-alus. Mikäli toimialalla ei ole aluksia tai ilma-aluksia, voi toimiala käyttää nämäkin numerot laatujaottelussa haluamallaan tavalla. Olennaista on, että numerointi on maanlaajuisesti yhtenäinen koko toimialalla. Tarvittaessa toimiala voi kaksinkertaistaa tietyn laatuille yksiköille käytettävissä olevan järjestysnumeroiden määrän

antamalla samaa yksikkölaatua kuvaamaan kaksi numeroa yhden sijasta (esimerkiksi poliisin pakettiautomallista henkilöautoa voisivat kuvata numerot 3 ja 4). Johtoyksiköitä kuvaavat tunnuksat voivat olla numero-osaltaan edellä kerrotusta poiketen kaksinumeroisia.

Radiokutsuissa käytetään maakuntaa selväkielisenä. Muiden kuin maakunnallisesti jaettujen yksiköiden osalta käytettäisiin viestiliikenneaakkosia (esimerkiksi valtakunnalliset yksiköt ja oppilaitokset).

Kulkuneuvoihin kiinnitettävissä tarroissa käytetään yksikkötunnuksesta yksikön tai alueen ilmaisevaa kaksikirjaimista osaa ja sitä seuraavaa kolme- tai nelimerkkistä numero-osaa.

Tämän ohjeen tarkoituksena on myös tarkentaa edellä esitetyn yhteisen kannanmäärittelyn käytännön soveltamista pelastuslaitoksissa ja pelastusopistossa.

Periaatekuva

3 Pelastustoiminnan operatiiviset tunnukset

Pelastustoiminnan operatiivisiksi ajoneuvoiksi ja henkilöstöksi katsotaan se kalusto ja henkilöstö, joka toimii pelastustoiminnan piirissä ja on hälytettävissä pelastustoiminnan tehtäviin. Lähtökohtaisesti jokainen pelastuslaitos päättää itse, mitkä yksiköt ovat tällaisia operatiivisia pelastustoiminnan yksiköitä ja mitkä esimerkiksi varakalustoa tai muihin toimintoihin käytettävää kalustoa. Varakaluston ja muiden yksiköiden tunnusten muodostamisesta on kerrottu erikseen kohdassa 4.1. Pelastustoiminnan operatiiviset tunnukset muodostuvat etumerkistä, kolmi-merkisestä kirjainosasta sekä kolmi- tai nelinumeroisesta numero-osasta.

3.1 Pelastustoiminnan operatiiviset ajoneuvot

Etumerkki

Etumerkkiä (numerot 1-6) käytetään siirtymävaiheessa lähinnä hätäkeskus- ja kenttäjärjestelmissä estämään mahdolliset sekaannukset. Etumerkkiä ei koskaan merkitä ajoneuvoon eikä lausuta puheviestiliikenteessä. Etumerkit määräytyvät hätäkeskusuudistuksen mukaan siten, että etumerkinä käytetään kunkin pelastuslaitosta palvelevan, tulevan hätäkeskuksen numeroa.

Kerava	= 1
Turku	= 2
Pori	= 3
Vaasa	= 4
Oulu	= 5
Kuopio	= 6

Kirjainosa

Kirjainosa muodostuu kahdesta tai kolmesta kirjaimesta, joista kaksi viimeistä merkitään pelastusajoneuvojen yleisoppaan mukaisesti ajoneuvoihin.

Ensimmäistä kirjainta käytetään viestiliikenteessä ja tietojärjestelmissä eri viranomaistahojen kesken. Ensimmäinen kirjain ilmaisee ajoneuvon toimialan. Pelastustoimialan tunnuskirjain on R, joka lausutaan "RISTO".

Kirjainosan toinen ja kolmas kirjain merkitsevät pelastuslaitosta. Muilla pelastustoiminnan toimijoilla kuten Pelastusopistolla, Finaviolla ja Puolustusvoimilla toinen kirjain muodostuu toimijan tunnuksesta. Finavian tunnus on A (Aviation, lausutaan "AARNE") ja puolustusvoimien M (Military, lausutaan "MATTI") R (Railway, lausutaan RISTO). Kaikkien toimialojen oppilaitosten ensimmäinen kirjain on Z (lausutaan "ZETA"). I (Industrial, lausutaan IIVARI) on niiden laitos- tai teollisuuspalokuntien etuliite, joita ei pääsääntöisesti käytetä oman toimipisteensä ulkopuolella yleisessä pelastustoiminnassa. Näiden toimijoiden kolmas kirjain on R (rescue, lausutaan Risto) Pelastuslaitosten tunnukset lausutaan pelastuslaitoksen nimen tai alueen mukaisina. Pelastuslaitos päättää itse mitkä teollisuus tai laitospalokunnat se haluaa omaan avaruuteensa ja mitkä siirretään erikseen hallittavaan valtakunnalliseen I-avaruuteen.

Kirjainosan eteen voidaan tarvittaessa lisätä maatunnus FI.

Numero-osa

Numero-osan kaksi ensimmäistä numeroa ilmaisevat paloaseman, jolta kyseinen ajoneuvo on oletusarvoisesti hälytettävissä. Paloasemien numerot alkavat numerosta 10 ja päättyvät numeroon 99. Numerot voidaan käyttää pelastuslaitoksen haluamalla tavalla esimerkiksi maantieteellisesti tai toiminta-alueittain ryhmiteltyinä. Numeroita voidaan tarpeen mukaan jättää myös väliin. Kunkin pelastuslaitoksen tulee toimittaa tulkintaohjeet ja sen päivitykset naapuripelastuslaitoksille. Paloasemien numerot lausutaan yksittäisinä numeroina.

Numero-osan kolmas numero ilmaisee millaisesta ajoneuvosta on kyse. Jaottelu perustuu pelastusautojen yleisoppaaseen (taulukko). Tunnukseen merkitään se ominaisuus, joka on ajoneuvon pääasiallinen käyttötarkoitus. Tunnus kannattaa valita siten, että se on mahdollisimman informatiivinen niin pelastustoiminnan johtamisen kuin yhteistyöviranomaistenkin kannalta.

Tunnus voi sisältää neljännen numeron, jos se on tarpeen samalla asemalla olevien samantyyppisten yksiköiden erottelemiseksi toisistaan. Tällöin neljäs numero toimii järjestysnumerona, joten neljäs numero alkaa numerosta 2. Oheisessa ajoneuvotyyppitaulukossa on lisäksi joitakin käyttötarkoituksia neljännelle numerolle, jotka voidaan haluttaessa ottaa käyttöön yksikön käyttötarkoituksen selventämisessä muille viranomaisille.

Esimerkkejä taulukon käytöstä:

(R)LU211 on Länsi-Uudenmaan aseman 21 (tai haluttaessa alueen 2 aseman 1) ensimmäinen sammutusauto.

(R)LU2112 on Länsi-Uudenmaan aseman 21 toinen sammutusauto.

(R)LU2115 on Länsi-Uudenmaan aseman 21 kevytsammutusauto.

(R)LU2182 on Länsi-Uudenmaan aseman 21 toinen vene tai alus.

(R)LU712 on Länsi-Uudenmaan aseman 71 säiliösammutusauto.

(R)LU6798 on Länsi-Uudenmaan aseman 67 moottorikelkka.

(R)LU106 on Länsi-Uudenmaan aseman 10 puomitikasauto.

Kolmas numero	Käyttötarkoitus	Neljäs numero	Käyttötarkoitus
1	Sammutusauto	2 - 4	tarvittaessa järjestysnumero
		5 - 9	Kevyt sammutusauto
2	Säiliösammutusauto	2 →	tarvittaessa järjestysnumero
3	Säiliöauto	2 →	tarvittaessa järjestysnumero
4	Vaaho- ja jauheauto	1 - 4	Vaahoauto
		5 - 9	Jauheauto
5	Raivausauto	2 - 4	tarvittaessa järjestysnumero
		5	Pelastussukellusauto
		8	Kemikaalin torjunta-auto
6	Tikas-, puomitikas- tai nosto- lava-auto	2 →	tarvittaessa järjestysnumero
7	Miehistöauto	2 →	tarvittaessa järjestysnumero
8	Alus tai vene (mukaan lukien ilmatyynyalus)*	2 →	tarvittaessa järjestysnumero
9	Muu ajoneuvo	2, 3	tarvittaessa järjestysnumero
		4	Vaihtolava-auto
		5	Eläinpelastusauto
		6	Jälkivahinkojentorjunta-auto
		7	Letkuauto
		8, 9	Maastoajoneuvo (mönkijä, moottorikelkka, yms.)
0	Ei käytössä		

* Kukin pelastuslaitos päättää itse, mitkä aluksista merkitään. Sellaiset alukset, jotka osallistuvat usein viranomaisyhteistyöhön merkitään aina tämän ohjeen mukaisin tunnuksin.

Vaihtolavakontit merkitään (voidaan tarvittaessa käyttää kutsutunnuksena, jos vaihtolavan toiminnallisuus sitä edellyttää) kontin nimellä ja laitoksittain juoksevilla numerolla. esimerkiksi RXX rannikkopuomikontti 1,2,3 jne. RXX VAT (vaarallisten aineiden torjunta) -kontti 1, 2, 3, jne., RXX letkukontti 1, 2, 3, jne. RXX tuuletinlava 1, 2, 3, jne.) XX on pelastuslaitoksen nimi kahdella kirjaimella.

Perävaunut merkitään tarvittaessa juoksevin numeroin tunnuksen RXX (XX on pelastuslaitoksen nimi selväkielisenä) jälkeen, näiden osien väliin tulee viestiliikenteessä sana perävaunu, jota ei tarvitse merkitä itse perävaunuun.

Pelastustoiminnan johtamiseen käytettävät ajoneuvotunnukset

Pelastustoiminnan operatiiviseen johtamiseen käytettävien ajoneuvojen tunnuksen numero-osuus on kaksinumeroinen. Tunnuksen ensimmäinen numero ilmaisee johtamistason, jolle ajoneuvo on suunniteltu käytettäväksi

- 1 = yhtymän johtamistaso
- 2 = komppanian johtamistaso
- 3 = joukkueen johtamistaso (ensisijainen)
- 4 = joukkueen johtamistaso (varalla)

Toinen numero on kunkin pelastuslaitoksen vapaasti valittavissa. Tässä voidaan käyttää esimerkiksi alueellista jakoa tai vain numerjärjestystä. Yksiköiden, jotka on merkitty tähän avaruuteen, tulee olla merkitty myös hätäkeskusjärjestelmään. Kunkin pelastuslaitoksen tulee toimittaa käyttämänsä merkintätavan tulkintaohje ja sen päivitykset naapuripelastuslaitoksille sekä yhteistyöviranomaisille.

Esimerkki: Länsi-Uudenmaan päällikköpäivystäjän auton tunnus on RLU20, ”(Risto) Länsi-Uusimaa kaksi nolla” ja kolmen päivystävän palomestarin ajoneuvojen tunnukset RLU31, RLU32 ja RLU33.

Johtokeskusauton tunnus on aina 10. Varajohtokeskusauton tunnus on 11.

Esimerkki: Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen johtokeskusauton tunnus RKU10, ”(Risto) Keski-Uusimaa yksi-nolla”

3.2 Pelastustoiminnan operatiiviset kutsutunnukset

Tässä kerrottavia kutsutunnuksia käytetään pelastustoiminnan aikana tai välittömään pelastustoimintaan valmiudessa olevien henkilöiden tai toimielinten kesken.

Johtokeskukset: Pelastustoimessa tilanteen aikana perustettavien johtokeskusten tunnus on ”XX PEL JOKE”. XX on kyseisen pelastuslaitoksen nimi selväkielisenä.

Esimerkki: Länsi-Uudenmaan pelastuslaitoksen johtokeskuksen kutsutunnus on ”Länsi-Uusimaa pelastus JOKE”.

Tilanne- ja viestikeskukset: Pelastustoimen tilannekeskusten kutsutunnus on ”XX R TIKE”. XX on kyseisen pelastuslaitoksen nimi selväkielisenä.

Esimerkki: Länsi-Uudenmaan pelastuslaitoksen tilannekeskuksen kutsutunnus on ”Länsi-Uusimaa pelastus TIKE”.

Viestikeskusten kutsutunnus on XX R XXXX VIKE. XX on tällöin pelastuslaitoksen nimi selväkielisenä, R lausutaan tässä ”pelastus”. XXXX on tarvittaessa käytettävä viestikeskuksen tarkenne,

Esimerkki: ”Helsinki pelastus JOKE VIKE”.

Muodostelman johtaja: Muodostelman johtajan kutsutunnuksena käytetään ensisijaisesti kirjainta P, joka puheviestinnässä sijoitetaan muodostelman johtajan ajoneuvon tunnuksen numero-osan eteen ja lausutaan ”PEE”. Yhtymän johtamisessa (tarvittaessa pienemmissäkin tehtävissä) käytetään kuitenkin tunnuksena sanasta ”TOJE” ja tapahtumapaikan nimestä muodostettua tunnusta (TOJE xxxxxx).

Esimerkki: Tietyn toiminta-alueen johtajan (johtoelimen) kutsu voisi olla ”TOJE keikkapaikka”.

Lentosammutuspäällikkö: Pelastustoiminnan johtamisen tueksi metsäpalotilanteessa kutsutun lentosammutuspäällikön kutsutunnuksena käytetään R XX LSP. R lausutaan ”Risto”, XX on kyseisen pelastuslaitoksen tunnus selväkielisenä ja LSP lausutaan selväkielisenä ”lentosammutuspäällikkö”.

Yksikön johtaja: yksikön johtajan kutsutunnus muodostetaan yksikön ajoneuvon tunnuksesta siten, että tunnuksen numero-osan eteen lisätään kirjain P, joka lausutaan puheviestinnässä ”PEE”.

Esimerkki: LU211:n esimiehen kutsutunnus on *"(Risto) Länsi-Uusimaa pee kaksi-yksi-yksi"*.

Kuljettaja: Kuljettajan kutsutunnus on "KULJETTAJA" ja viestiliikenteessä se liitetään yksikön numeron perään.

Esimerkki: LU211:n kuljettajan kutsutunnus on *"Länsi-Uusimaa kaksi-yksi-yksi kuljettaja"*.

Savusukeltaja: Savusukeltajan / takapenkin pelastajan kutsutunnus on "SAVU X". X on pelastustoimen perustyönjaon mukainen tehtävä yksikössä. Tunnus liitetään viestiliikenteessä yksikön numeron perään.

Esimerkki: LU211:n toinen savusukeltaja on kutsutunnukseltaan *"Länsi-Uusimaa kaksi-yksi-yksi savu-kaksi"*.

Muut: Lisäksi voidaan tarvittaessa muodostaa tilannekohtaisia selventäviä tehtäväkohtaisia kutsuja kuten "PALOPOSTI", "PAINELMAHUOLTO", "RUOKAHUOLTO" tai "TEKNIikka". Jos tällainen kutsu voidaan sekoittaa toisen viranomaisen vastaavaan tehtävään, tulee kutsun edessä käyttää pelastustoimen tunnusta R (Risto).

Esimerkki: Länsi Uudenmaan pelastuslaitoksen paineilma huolto voi käyttää tehtävällä kutsua *"Länsi-Uusimaa paineilmahuolto"*, mutta tekniikan on syytä käyttää kutsua *"Risto Länsi-Uusimaa tekniikka"* muissa kuin pelastustoimen sisäisissä ryhmissä.

Viranomaisten väliset kutsut, kun ei tiedetä vastapuolen kutsua: Kutsutaan tapahtumapaikan pelastusjohto / poliisijohto / ensihoitojohto / rajajohto / jne.. Johon vastataan kyseisen muodostelman johtajan/yksikön omalla kutsullaan.

4 Muiden kuin pelastustoiminnan välittömään valmiuteen osallistuvien autojen ja henkilöiden kutsutunnukset

Pelastustoimessa nolla-alkuinen numeroavaruus varataan käytettäväksi sellaisten ajoneuvojen merkintään ja henkilöstön kutsuerotteisiin, jotka eivät ole jatkuvassa valmiudessa pelastustoimintaan, mutta ovat siihen kykeneviä. Tällaisia ovat esimerkiksi palotarkastuksiin ja hallinnollisiin sekä teknisiin toimintoihin käytettävät ajoneuvot ja niitä käyttävä henkilöstö. Tällaisia tunnuksia ei merkitä hätäkeskuksen järjestelmään hälytettäväksi, mutta niitä voidaan käyttää kutsuttaessa hätäkeskusta tai pelastustoimen sisäisessä radioliikenteessä.

4.1 Ajoneuvojen tunnuksiset

Pelastustoimintaan varatut vara-ajoneuvot voidaan merkitä merkinnällä XX ResX, jolloin XX on pelastuslaitoksen kaksikirjaiminen tunnus ja X on juokseva numero, joka toimii kyseisen vara-ajoneuvon erotteena pelastuslaitoksen omassa käytössä. Sitä ei kuitenkaan saa käyttää pelastustoiminnan aikaisessa viestiliikenteessä, vaan silloin ajoneuvolle on pystyttävä antamaan pelastustoiminnan vaatimukset täyttävä tunnus. Yleensä käytetään sen ajoneuvon tunnusta, jonka kyseinen vara-ajoneuvo korvaa.

Muissa ajoneuvoissa suositellaan käytettäväksi juoksevaa huoltonumeroa, joka erotukseksi pelastustoiminnassa käytettävistä ajoneuvoista alkaa numerolla 0

4.2 Henkilöiden kutsutunnukset

Pelastustoimintaan osallistuvat henkilöt:

Useilla pelastuslaitoksilla on käytettävissään pelastustoiminnan tukena päivätyössä olevaa päällystöstä, joilla on pätevyys, mutta ei velvollisuutta toimia pelastustoiminnan johtamistehtävissä muulloinkin kuin päivystysvuorollaan. Tällaiselle päällystölle suositellaan suunniteltavaksi oma tunnusjärjestelmänsä.

Tällaisen kutsuerotteen numero-osa alkaa kirjaimella P ja numerolla 0. Esimerkiksi pelastusjohtajan kutsutunnus voi olla RXXP01, pelastuspäällikön RXXP02, riskienhallintapäällikön RXXP03 jne, XX on pelastuslaitoksen selväkielinen nimi. Järjestelmän edellyttämät pelastustoiminnan johtamisvalmiudet määrittää kukin pelastuslaitos ottaen huomioon, mitä asiasta on muutoin määrätty.

Muut:

Mikäli halutaan käyttää kutsutunnuksia henkilöstölle, jolla ei ole pelastustoiminnan johtamisen edellyttämää pätevyyttä käytetään heidän tunnustensa numero-osassa kahta nollaa eikä kirjainta P. Esimerkiksi RXX001, RXX002, jne, XX on pelastuslaitoksen nimi selväkielisenä. Tällöin numeroita voi olla yhteensä neljä, etunollat mukaan laskien.

Tarvittaessa jollekin tietyille henkilöstöryhmälle voidaan antaa oma ryhmätunnus laitostunnuksen jälkeen sekä numero 0 tunnuksen alkuun, esimerkiksi RXX tekniikka 01 tai RXX valvonta 02, (XX on pelastuslaitoksen nimi selväkielisenä). Tällöin numeroita voi olla enintään kolme. Tällaiset tunnuksiset ovat tarkoitettu vain pelastuslaitoksen sisäiseen, esimerkiksi huoltoihin liittyvään radioliikenteeseen.

5 Tunnusten käyttö puheviestiliikenteessä

Yksikkötunnukset lausutaan viestitettäessä yleensä seuraavasti:

- yksikirjaiminen toimialatunnus lausutaan suomenkielisin viestiaakkosin, R = Risto
- kaksikirjaiminen laitostunnus lausutaan selväkielisin laitosnimin kuten LU = Länsi-Uusimaa tai KP = Keski-Pohjanmaa.
- pelastuksen johtajan tunnus P lausutaan "pee" ajoneuvon numero-osan edessä. (Poikkeus: P10 on johtokeskusauton esimies, koska johtajalla / johtoelimellä on jo muu tunnus.)
- tunnuksen numero-osa lausutaan yksittäisin numeroin, esimerkiksi tunnus 211 lausutaan "kaksi-yksi-yksi".

Muut pelastustoiminnan aikaiset kutsutunnukset lausutaan selväkielisinä yksikkötunnuksen numero-osan perään (esimerkiksi "Länsi-Uusimaa 211 savu 2").

Tunnuksia voidaan viestiliikenteessä lyhentää sen mukaan, miten muita yhteistyötahoja liikennöi samassa puheryhmässä. Esimerkiksi moniviranomaistehtävässä, jossa kaikki toimialat ovat samannimiseltä alueelta, voidaan jättää alueen nimi pois tai toimittaessa yhden pelastuslaitoksen sisäisessä liikenteessä voidaan käyttää yksinomaan numerotunnusta ja tehtävätunnusta. Suositeltavaa on kuitenkin käyttää pitkää muotoa. Liikennöitäessä hätäkeskuksen suuntaan tulee ehdottomasti käyttää koko tunnusta.

Tunnusten numero- ja kirjainosat lausutaan viestiliikenteessä suomeksi muutoin paitsi toimittaessa monikansallisessa ympäristössä. Tällöin voidaan tarvittaessa käyttää joko kohdealueen tai englanninkielisiä tunnuksia.

Viestiliikenne hätäkeskuksen ja muiden viranomaisten suuntaan voidaan suorittaa suomen tai ruotsin kielellä. Vastapuolella on oikeus vastata siihen paremmin hallitsemallaan kielellä. Pelastuslaitoksen sisäisestä viestikielestä päättää muilta osin kukin pelastuslaitos itse.

6 Merkintäohjeet

Operatiiviset tunnukset merkitään hälytyskäytössä oleviin pelastuskulkuneuvoihin siten, kun asiasta on mainittu pelastusajoneuvojen yleisoppaassa. Pelastusajoneuvoihin tunnuksesta merkitään kaksikirjaiminen laitostunnus sekä numero-osa. Toimialan osoittavaa kirjainta R ei tarvitse merkitä mikäli kyseinen ajoneuvo on kyllin hyvin muuten tunnistettavissa pelastusajoneuvoksi. Merellä käytettäviin veneisiin ja aluksiin toimialatunnus suositellaan merkittäväksi aina sekä maatunnus tarpeellisin osin.

7 Aikataulu

Kukin pelastuslaitos voi ottaa tässä kerrotut tunnukset käyttöön seuraavin periaattein:

- Pelastuslaitos on sopinut alueen hätäkeskuksen kanssa siirtymispäivän ja toimittanut sille uudet yksikkötunnukset siirrettäväksi hätäkeskusjärjestelmään viimeistään kolme kuukautta ennen sovittua siirtymispäivää.
- Pelastuslaitos antaa naapuripelastuslaitoksille listaukset uusista yksikkötunnuksista sekä muista tässä ohjeessa mainituista seikoista viimeistään kaksi kuukautta ennen uusiin tunnuksiin siirtymistä.
- Pelastuslaitos on huolehtinut uusien yksikkötunnusten mukaisen nimeämisen VIRVEN käyttöpaikoilla (DWS) näkymään viimeistään siirtymiseen mennessä ja aikaisintaan kahta viikkoa aiemmin.
- Pelastuslaitos on päivittänyt oman pelastuslaitoksensa viestiohjeen vastaamaan muuttuneita tunnuksia.
- Pelastuslaitoksen on huolehtinut myös muiden operatiivisten ohjeiden päivitykset näiltä osin.
- Pelastuslaitos on huolehtinut uudet tunnukset käyttämäänsä kenttäjärjestelmään.
- Pelastuslaitos on huolehtinut uudet yksikkötunnukset pronto-järjestelmään ennen uusiin tunnuksiin siirtymistä sekä selvittänyt tästä omaan tilastointiinsa vaikuttavat tekijät.
- Uudet tunnukset voidaan merkitä ajoneuvoihin välittömästi tämän ohjeen käyttöönoton jälkeen ja merkinnät on tehtävä viimeistään vuoden 2014 loppuun mennessä.
- Uudet kutsutunnukset voidaan ottaa käyttöön aikaisintaan lokakuun 2011 alusta.

Liite 1 Pelastuslaitosten ja valtakunnallisten toimijoiden
kaksikirjaimiset tunnukset

EK	Etelä-Karjala
EP	Etelä-Pohjanmaa
ES	Etelä-Savo
HE	Helsinki
IU	Itä-Uusimaa
JO	Jokilaaksot
KA	Kainuu
KH	Kanta-Häme
KP	Keski-Pohjanmaa
KS	Keski-Suomi
KU	Keski-Uusimaa
KY	Kymenlaakso
LA	Lappi
LU	Länsi-Uusimaa
PI	Pirkanmaa
RP	Pohjanmaa
PK	Pohjois-Karjala
OK	Oulu-Koillismaa
PS	Pohjois-Savo
PH	Päijät-Häme
SA	Satakunta
VS	Varsinais-Suomi
AR	Finavian pelastusyksiköt
MR	Puolustusvoimien pelastusyksiköt
RR	Rautateiden pelastusyksiköt
IR	Muut teollisuus ja laitospalokunnat
RZ	Pelastusoppilaitokset